

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 11/17
V Luxemburgu 7. februára 2017

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-638/16 PPU
X a X/Belgicko

Generálny advokát Mengozziho dospel k záveru, že členské štáty majú povinnosť udeliť humanitárne vízum, ak existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že neudelením takéhoto víza budú osoby hľadajúce medzinárodnú ochranu vystavené mučeniu či inému neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu

Existencia alebo neexistencia väzieb medzi dotknutou osobou a dožiadaným členským štátom je irelevantná

Dňa 12. októbra 2016 sýrski manželia a ich tri maloleté deti, ktorí sú sýrskymi štátnymi príslušníkmi žijúcimi v meste Aleppo (Sýria), podali na belgickom veľvyslanectve v Bejrúte (Libanon) žiadosti o vízum. Do Sýrie sa vrátili 13. októbra 2016. Predmetom žiadostí bolo získať víza s obmedzenou územnou platnosťou na základe vízového kódexu EÚ¹, aby mohla táto rodina opustiť obliehané mesto Aleppo s cieľom podať v Belgicku žiadosť o azyl. Jeden z manželov najmä vyhlásil, že ho uniesla ozbrojená skupina a predtým, ako bol prepustený na slobodu za výkupné, bol bitý a mučený. Osobitne poukázali na zhoršenie bezpečnostnej situácie v Sýrii vo všeobecnosti a predovšetkým v meste Aleppo, ako aj na skutočnosť, že keďže sú ortodoxní kresťania, hrozí im, že budú prenasledovaní z dôvodu ich náboženského presvedčenia. Ďalej uviedli, že sa nemôžu zaregistrovať ako utečenci v susedných krajinách najmä z dôvodu, že hranice medzi Libanom a Sýriou boli medzičasom uzavreté.

Dňa 18. októbra 2016 Office des étrangers (Cudzinecký úrad, Belgicko) tieto žiadosti zamietol. Usúdil, že dotknutá sýrska rodina tým, že požiadala o vízum s obmedzenou územnou platnosťou, aby mohla v Belgicku požiadať o azyl, má v úmysle zdržiavať sa v Belgicku viac ako 90 dní.² Navyše tento úrad najmä zdôraznil, že členské štáty nemajú povinnosť povoliť vstup na svoje územie každému, kto zažíva katastrofickú situáciu.

Sýrska rodina sa preto obrátila na Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko) so žiadosťou o odklad výkonu rozhodnutí o zamietnutí víza. Tento súdny orgán v zrýchlenom konaní rozhodol požiadať Súdny dvor o výklad vízového kódexu, ako aj článku 4 (zákaz mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu) a článku 18 (právo na azyl) Charty základných práv Európskej únie.

Generálny advokát Paolo Mengozzi vo svojich dnešných návrhoch dospel predovšetkým k záveru, že na situáciu dotknutej sýrskej rodiny sa uplatňuje vízový kódex, a teda aj právo Únie.

Rovnako zastáva názor, že orgány členského štátu tým, že prijali rozhodnutie na základe vízového kódexu, vykonávajú právo Únie, v dôsledku čoho sú povinné dodržiavať práva zaručené Chartou.

Generálny advokát Mengozzi v tejto súvislosti zdôraznil, že základné práva zakotvené v Charte, ktoré musia dodržiavať všetky orgány členských štátov konajúce v rámci práva Únie, sú zaručené adresátom aktov, ktoré takéto orgány prijali, a to bez ohľadu na kritérium teritoriality.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva, a konkrétnejšie článok 25 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia.

² Podľa svojho článku 1 ods. 1 a 2 vízový kódex stanovuje „postupy a podmienky udeľovania víz na tranzit cez územie členských štátov alebo plánované pobyty na ich území, ktorých dĺžka nepresahuje 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia“. Podľa článku 32 ods. 1 písm. b) tohto kódexu udelenie víza sa zamietne, ak existujú odôvodnené pochybnosti o zámere žiadateľa opustiť územie členských štátov pred skončením platnosti víza, o ktoré žiada.

Pokiaľ ide o otázku, či je členský štát povinný udeliť humanitárne vízum v prípade, že existuje preukázané riziko porušenia najmä článku 4 Charty, generálny advokát poskytol kladnú odpoveď, a to bez ohľadu na existenciu alebo neexistenciu väzieb medzi osobou a dožiadaným členským štátom.

Generálny advokát odmietol výklad vízového kódexu, podľa ktorého tento kódex priznáva členským štátom iba obyčajné oprávnenie udeľovať takéto víza. Jeho stanovisko vychádza tak zo znenia a z štruktúry ustanovení vízového kódexu, ako aj z potreby, aby členské štáty v rámci výkonu svojej voľnej úvahy dodržiavali pri uplatňovaní týchto ustanovení práva zaručené Chartou.

V tomto kontexte je voľná úvaha, ktorou disponujú členské štáty, nevyhnutne ohraničená právom Únie.

Podľa generálneho advokáta je zrejmé, že žalobcovia boli v Sýrii vystavení prinajmenšom skutočnému riziku extrémne závažného neľudského zaobchádzania, ktoré nesporne patrí do pôsobnosti článku 4 Charty. Najmä vzhľadom na dostupné informácie týkajúce sa situácie v Sýrii, nemohol belgický štát prijať záver, že nemusel splniť svoju pozitívnu povinnosť podľa článku 4 Charty.

Generálny advokát Mengozzi preto navrhol, aby Súdny na otázku Conseil du contentieux des étrangers odpovedal tak, že členský štát, na ktorý sa štátny príslušník tretej krajiny obráti so žiadosťou o udelenie víza s obmedzenou územnou platnosťou z humanitárnych dôvodov, je povinný takéto vízum udeliť, ak existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že odmietnutie udeliť takýto dokument by viedlo priamo k tomu, že tento štátny príslušník tým, že sa mu odníme zákonný prostriedok na vykonanie práva požiadať v tomto členskom štáte o medzinárodnú ochranu, bude vystavený zaobchádzaniam, ktoré zakazuje článok 4 Charty.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie vecí, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106